

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 198/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 14/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain (1301/2021) 4 §:n 4 momentti, 7 §:n 5 momentti, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 4 momentin 4 kohdan suomenkielinen sanamuoto, 16 §:n 1 momentin 6 kohta, 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta sekä 36 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 16 §:n 2 momentin johdantokappale laissa 730/2023, ja

lisätään lakiin uusi 16 a § ja 19 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1070/2024, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

4 §

Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmän rekisterit

Rikosseuraamusrekisteriin sisältyvät myös tapaaajien, muiden vankiin tai tutkintavankiin yhteyttä pitävien henkilöiden, vangin tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavan työnantajan, toimintavelvollisuuspaikan sekä asioijien henkilötietoja sisältävät tiedot.

Eduskunnan vastaus EV 91/2026 vp

7 §

Tietojen käsittely yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanon tehtävissä

Rikoksesta epäillyn ja yhdyskuntaseuraamusta suorittavan tietoihin saadaan sisällyttää 1—3 momentissa tarkoitettujen asioiden käsittelemisen vuoksi välttämättömät tiedot rikoksesta epäillyn tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavan lähiomaisen, työnantajan, toimintavelvollisuuspaikan tai muun henkilön nimestä, yhteystiedoista, asioiden käsittelemiseen liittyvästä asemasta ja seuraamuksen täytäntöönpanon valmistelun tai suorittamisen kannalta tärkeästä henkilön tilaa taikka olosuhdetta koskevasta tiedosta sekä muista välttämättömistä seikoista.

8 §

Tietojen käsittely vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon ja tutkintavankeuden toimeenpanon tehtävissä

Vangin tai tutkintavangin tietoihin saadaan sisällyttää 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen asioiden käsittelemisen sekä laitosjärjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen vuoksi välttämättömät tiedot muun vankiin tai tutkintavankiin yhteyttä pitävän henkilön, vangin tai tutkintavangin lähiomaisen, työnantajan, toimintavelvollisuuspaikan taikka muun henkilön nimestä, yhteystiedoista, asioiden käsittelemiseen liittyvästä asemasta ja vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon valmistelun tai suorittamisen taikka tutkintavankeuden toimeenpanon kannalta tärkeästä henkilön tilaa tai olosuhdetta koskevasta tiedosta sekä muista välttämättömistä seikoista.

9 §

Sosiaalihuollon tietojen käsittely

Edellä 1 momentissa tarkoitettut Rikosseuraamuslaitoksen työssä kertyvät sosiaalihuollon tiedot voivat koskea:

- 4) päihteiden käyttöä ja päihdehoidon palveluiden käyttöä;

Eduskunnan vastaus EV 91/2026 vp

16 §

Oikeus saada tietoja muilta viranomaisilta ja tiedonantovelvollisilta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rikosseuraamuslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta rikoksesta epäiltyä, tuomittua, vankia, tutkintavankia, yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa, teknisesti valvottuun lähestymiskieltoon määrättyä ja lähestymiskiellolla suojattavaa koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun Rikosseuraamuslaitokselle kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

6) poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Maahanmuuttovirastolta tieto rikoksesta epäillyn, tuomitun, vangin, tutkintavangin, yhdyskuntaseuraamusta suorittavan tai valvottuun koevapauteen sijoitetun ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään rekisteröidyn ulkomaalaisen maassa oleskelua ja maasta poistamista koskevasta asiasta, maasta poistamista koskevan päätöksen toimeenpanosta sekä maahantulokiellosta ja sen pituudesta;

Rikosseuraamuslaitoksella on salassapitosäännösten estämättä tietopyynnön yksilöityään ja perusteltuaan oikeus saada tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta, rahalaitokselta sekä koulutuksen järjestäjältä:

3) tuomitun, vangin, tutkintavangin tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavan sosiaali-, terveydenhuolto- ja kuntoutuspalveluiden käytöstä, työkokemuksesta, toimintakyvystä, päihdeongelmasta ja päihdehoidon palveluiden käytöstä, lähisuhdeväkivallasta ja edunvalvontasioista näiden seikkojen huomioon ottamiseksi vankeusrangaistuksen tai yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanossa, elämänhallintaa ja rangaistuksen suorittamista edistävien tukitoimien yhteensovittamisessa sekä vapautumisen valmistelussa.

16 a §

Lausunto yrityksen tai muun yhteisön soveltuvuudesta

Rikosseuraamuslaitos voi pyytää keskusrikospoliisilta salassapitosäännösten estämättä lausunnon vangin tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavan työnantajaksi tai toimintavelvollisuuspaikaksi ehdotetun yrityksen tai muun yhteisön mahdollisista yhteyksistä vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen sen selvittämiseksi, onko yritys tai muu yhteisö soveltuva vangin tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavan työnantajaksi tai toimintavelvollisuuspaikaksi. Keskusrikospoliisin antama lausunto voi salassapitosäännösten estämättä sisältää asian selvittämisen kannalta välttämättömät tiedot työnantajaksi tai toimintavelvollisuuspaikaksi ehdotetun yrityksen tai muun yhteisön mahdollisista yhteyksistä vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Eduskunnan vastaus EV 91/2026 vp

19 §

Tietojen luovuttaminen toiselle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, Rikosseuraamuslaitos saa salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja myös oma-aloitteisesti luovuttaa poliisille 5 §:n 1 momentissa sekä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuja seuraavia tietoja vangin yhteyksistä vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen, jos tiedot ovat tarpeen vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi:

- 1) vankilassa tehdyistä vankien välistä yhteydenpitoa koskevista havainnoista valvontaa, turvallisuuden ylläpitämistä tai järjestysrikkomuksia koskien;
- 2) vangin kirjeenvaihtoa, puheluita tai sähköistä viestintää vankilan ulkopuolelle koskevista havainnoista;
- 3) vangin muusta kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta, niitä vastaavasta yhteydenpidosta vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

36 §

Tarkastusoikeuden rajoitukset

Sen lisäksi, mitä rikosasioiden tietosuojalaissa, tietosuojasetuksessa sekä tietosuojalaissa säädetään, rekisteröidyn tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa, jos tarkastusoikeuden toteuttamisesta voi todennäköisin syin seurata vakava uhka Rikosseuraamuslaitoksen yksikön järjestykselle ja turvallisuudelle taikka Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstöön kuuluvan tai jonkun muun turvallisuudelle. Rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta rikosseuraamusrekisterin sisältämiin 7 §:n 6 momentissa tarkoitettuihin kirjallista suostumusta ja mielipiteen selvittämistä koskeviin tietoihin, 16 a §:ssä tarkoitettuihin lausuntopyynnön tai lausunnon tietoihin eikä 11 §:ssä tarkoitettun turvallisuustietorekisterin tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

ulosottokaaren 1 luvun 26 §:n ja 3 luvun 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 1 luvun 26 §:n 3 kohta ja 3 luvun 72 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 340/2020, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

26 §

Rekisterin tietosisältö

Ulosottorekisteriin saadaan kerätä ja tallettaa:

3) asianosaiselta, viranomaiselta tai sivulliselta saatuja ja ulosottoviranomaisen muulla tavoin hankkimia ulosottoasiaan liittyviä tietoja, mukaan lukien ulosmittaukseen vaikuttavat välttämättömät tiedot velallisen saamista sosiaalihuollon etuuksista (*erityistiedot*);

3 luku

Yleiset menettelysäännökset

72 §

Oma-aloitteinen tietojen antaminen

Ulosottomies saa sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa 70 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle viranomaiselle siinä mainittua tarkoitusta varten tietoja, joiden voidaan epäillä liittyvän seuraaviin rikoksiin, jos tiedot ovat välttämättömiä asian saattamiseksi kyseisen viranomaisen tietoon:

- 1) ulosottomenettelyssä tehty rikos;
- 2) täytäntöönpanon tuloksen olennaisesti vaarantava rikos;
- 3) kirjanpitorikos;
- 4) työsyryjäntä, kiskonta työelämässä, törkeä kiskonta työelämässä, kiskonta tai ihmiskauppa; tai
- 5) muu kuin 1—4 kohdassa tarkoitettu rikos, josta ei ole säädetty lievempää rangaistusta kuin neljä kuukautta vankeutta.

Eduskunnan vastaus EV 91/2026 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momentin 15 kohta, sellaisena kuin se on laissa 275/2025, sekä
lisätään 18 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1108/2006, 504/2008, 525/2009, 499/2015, 1146/2015, 529/2017, 1128/2017, 22/2018, 228/2019, 723/2019, 865/2019, 275/2025 ja / , uusi 16 ja 17 kohta seuraavasti:

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen oma-aloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

15) Patentti- ja rekisterihallitukselle sellaisista verovalvonnassa tai muutoin havaituista tiedoista, jotka ovat tarpeellisia tosiasiallisia edunsaajia koskevien rekisteritietojen oikeellisuuden ja ajantasaisuuden varmentamisessa;

16) työsuojeluviranomaiselle verovalvonnassa havaittuja tietoja työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen, työolosuhteiden sekä ulkomaalaisen työvoiman käytön valvomiseksi, jos tiedot ovat välttämättömiä asian saattamiseksi työsuojeluviranomaisen tietoon;

17) esitutkintaviranomaiselle tietoja, joiden voidaan epäillä liittyvän työsyRJintään, kiskontaan työelämässä, törkeään kiskontaan työelämässä, kiskontaan tai ihmiskauppaan, jos tiedot ovat välttämättömiä epäilyn saattamiseksi kyseisen viranomaisen tietoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 4 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 4 c §, sellaisena kuin se on laissa 1418/2016, seuraavasti:

4 c §

Oikeus saada tietojoukko viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta

Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain noudattamisen valvonnan kohdentamiseksi seuraavat tietojoukot:

1) Verohallinnolta yksilöintitiedot ja muut mainitun lain noudattamisen valvonnan kohdentamiseksi välttämättömät tiedot yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävistä yksiköistä:

- a) joilla ei ole verovelasta Verohallinnon tekemää maksujärjestelyä;
- b) jotka ovat laiminlyöneet palkan tai muun suorituksen maksamiseen liittyviä verolainsäädännössä tarkoitettuja velvoitteitaan; tai
- c) joiden liikevaihtoa ja toimintaa koskevat tiedot poikkeavat samalla toimialalla toimivista vastaavankaltaisista yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävistä yksiköistä;

2) Eläketurvakeskukselta yksilöintitiedot yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävistä yksiköistä, joiden Eläketurvakeskus on valvonnassaan todennut laiminlyöneen täysin eläkevakuuttamisvelvollisuutensa;

3) Tapaturmavakuutuskeskukselta yksilöintitiedot yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävistä yksiköistä, joiden Tapaturmavakuutuskeskus on valvonnassaan todennut laiminlyöneen täysin tapaturmavakuuttamisvelvollisuutensa.

Lisäksi työsuojeluviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen ja ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnan kohdentamiseksi Verohallinnolta yksilöintitiedot ja muut työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen ja ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnan kohdentamiseksi välttämättömät tiedot yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävistä yksiköistä:

- 1) jotka ovat laiminlyöneet palkan tai muun suorituksen maksamiseen liittyviä verolainsäädännössä tarkoitettuja velvoitteitaan; tai
- 2) joiden liikevaihtoa ja toimintaa koskevat tiedot poikkeavat samalla toimialalla toimivista vastaavankaltaisista yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävistä yksiköistä.

Verohallinnon luovuttamaan tietojoukkoon sisältyviin yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitäviä yksiköitä koskeviin muihin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin valvonnan kohdentamiseksi välttämättömiin tietoihin voi kuulua sellaisten henkilöiden yksilöintitiedot, jotka Verohallinnon mukaan omistavat yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävät yksiköt.

Eduskunnan vastaus EV 91/2026 vp

Työsuojeluviranomaisen on rajattava tietoa koskevassa pyynnössään tietojoukkoa yhteistyössä Verohallinnon, Eläketurvakeskuksen tai Tapaturmavakuutuskeskuksen kanssa. Tietojoukkoa on rajattava yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävän yksikön oikeudellisella muodolla, maantieteellisellä alueella, aikajaksolla ja toimialalla. Verohallinnon luovuttamaa tietojoukkoa on rajattava myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävän yksikön verovelkaa koskevilla tiedoilla, palkan tai muun suorituksen maksamiseen liittyvien verolainsäädännössä tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyöntiä koskevilla tiedoilla tai liikevaihtoa ja toimintaa koskevilla tiedoilla.

Työsuojeluviranomaisen on tuhottava valvonnan kohdentamisessa tarpeettomiksi jääneet tiedot välittömästi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 10.6.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri